

การศึกษาองค์ประกอบและการพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษา

สาขาการศึกษาปฐมวัย

A Study of Factors and Development of Servant Leadership of Students in the Early Childhood Education Program

จุฬินทิพา นพคุณ*¹ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์¹ ศิโรจน์ ผลพันธิน² และบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์³

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

³สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Chulintipa Nopakhun*¹ Sirima Pinyoanuntapong¹ Sirote Pholpuntin² and
Boonchird Pinyoanuntapong³

¹Faculty of Education, Srinakharinwirot University

²Faculty of Education, Suan Dusit University

³Research Center, Kasembundit University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยและพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการเป็นนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 5 จำนวน 572 คน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์และกลุ่มภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการเป็นนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 4 จำนวน 24 คนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 12 คน ได้รับการฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS และกลุ่มควบคุมจำนวน 12 คน เรียนตามรายวิชาที่สาขาการศึกษาปฐมวัยกำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบประเมินภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย และรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: chulin30@hotmail.com

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย พบว่า โมเดลภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้อื่น ด้านการเสริมพลังอำนาจ ด้านความอ่อนน้อม ด้านการไม่เห็นแก่ตัว ด้านการบริการ ด้านการตระหนักรู้ และด้านการสร้างชุมชน โมเดลภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละด้านมีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกด้าน และสามารถวัดองค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยได้ 2) รูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ หลักการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ หลักการเรียนรู้จากตัวแบบ หลักการปรับมโนทัศน์ หลักการปฏิสัมพันธ์ หลักการลงมือกระทำ และหลักการประเมินค่า และขั้นตอนการฝึกอบรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นปรับระดับจิต ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแรงจูงใจภายใน ขั้นที่ 3 ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นที่ 5 ขั้นสังเคราะห์ 3) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำใ้บริการโดยรวมและรายด้าน ภายในกลุ่มทดลอง พบว่า หลังทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำใ้บริการ รูปแบบการฝึกอบรม MIEPS นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were to study the factors and the development of servant leadership of students in the Early Childhood Education Program through a MIEPS training program. The sample used in the study of servant leadership factors was 572 fifth-year students in the Early Childhood Education Program at Rajabhat Universities in the Rattanakosin and Central Region Groups. The sample for the study of servant leadership development was a class of 24 fourth-year students in the Early Childhood Education Program at Suan Dusit Rajabhat University selected by purposive sampling. The students of this class were divided into two groups. The 12 students in the experimental group were exposed to the MIEPS training program while the 12 students in the control group studied courses specified by the program. The research instruments were an assessment test of servant leadership of students in the Early Childhood Education Program and a MIEPS training program. The results of the research were as follows: 1) Regarding the analysis of servant leadership factors of students in the Early Childhood Education Program, it was

found that there were seven factors: development of others, empowerment, humility, altruism, service, awareness and community construction. This model of servant leadership was consistent with the empirical data. The weight of each factor was positive with statistical significance at the level of .01 and all factors were measurable. 2) The MIEPS training program for the servant leadership development of students in the Early Childhood Education Program consisted of six principles: emotional quotient development, learning from the models, concept adjustment, interaction, doing and evaluation. The training program comprised five stages: 1) mind adjustment, 2) inspiration, 3) exchange of ideas, 4) practice and 5) synthesis. 3) For the comparison of the means of servant leadership of students in the experimental group both in general and in individual areas, it was found that the means in these areas were higher after the experiment ($p < 0.01$), and were also higher than those of the control group ($p < 0.01$).

Keywords : Servant leadership, MIEPS training program, Students in the Early Childhood Education Program

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุแรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ และเป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงพลังแห่งการเรียนรู้เติบโตองงามสำหรับชีวิต (Pinyoanuntapong, 1998) ผู้ที่ต้องดูแลใกล้ชิดกับเด็ก รองลงมาจากพ่อแม่ คือ ครู สำหรับครูปฐมวัยเป็นครูที่แตกต่างจากครูในระดับอื่นๆ เพราะนอกจากจะเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วครูยังต้องให้การอบรม เลี้ยงดู ดูแลเด็กด้วย (Masjaras, 1999) ครูปฐมวัยจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้คำแนะนำเด็ก นอกจากนั้นครูปฐมวัยยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กในการช่วยเหลือเด็กทั้งการให้ความรู้และการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อที่จะสามารถเตรียมเด็กให้มีชีวิตในโลกภายนอกได้ อีกทั้งยังต้องช่วยให้เด็กเข้าใจบทบาทและคุณงามความดีอย่างสม่ำเสมอ (Pinyoanuntapong, 2013a) เนื่องจากบุคลิกภาพ นิสัยหรือการกระทำของเด็กจะขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติตนของเด็ก ลักษณะเฉพาะตัวของเด็กจะผสมผสานจาก 2 สิ่ง คือ พฤติกรรมสัญชาตญาณตั้งแต่แรกเกิด และ พฤติกรรมการเรียนรู้ (Pinyoanuntapong, 2013b) ดังนั้นครูปฐมวัยต้องเป็นตัวอย่างที่ดี มีนิสัยรักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส ชยัน อดทน ใจเย็น รู้จักรับฟัง พิจารณาตัดสินปัญหาอย่างรอบคอบ ตัดสินใจดี คล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง ทรหดทรงและท่าทางดี วาจาสุภาพ กิริยามารยาทดี รู้จักกาลเทศะ รู้จักมารยาท

ต่าง ๆ ที่ใช้ในสังคม เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีเมตตา เสียสละ รู้จักให้อภัย รู้จักประหยัด ช่วยเหลือเด็ก ยอมรับและเห็นคุณค่าในตัวเด็ก ให้ความรัก ให้ความปลอดภัย ให้เด็กมีอิสระ ให้เด็กลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เข้าใจพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เตรียมขยายประสบการณ์ให้เด็ก เตรียมความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับเด็ก (Pinyoanuntapong, 2010; Chutikorn, 1993) ครูปฐมวัยจึงควรเป็นผู้มีภาวะผู้นำไปบริการ หมายถึง เป็นผู้ให้การดูแลช่วยเหลือ (facilitator) เด็กและผู้ปกครอง รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกถึงความต้องการช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ มีความสุภาพ อ่อนโยน เสียสละ มอบอำนาจ ส่งเสริม ให้กำลังใจ ให้บริการ รับใช้ความต้องการของผู้อื่น มากกว่าตนเอง (Greenleaf, 1970; Daft, 1999; Yulk, 2002) โดยแนวคิดภาวะผู้นำไปบริการเป็นแนวคิดของผู้นำที่แสดงออกถึงความต้องการจะช่วยเหลือ ดูแล เอาใจใส่ มีความสุภาพนอบน้อม เสียสละ มอบอำนาจ ให้บริการผู้ตามก่อนรับใช้ความต้องการของกลุ่มมากกว่าความต้องการส่วนตัว โดยให้ความสำคัญกับผู้ตามเป็นหลักเพื่อส่งเสริมให้ผู้ตามเกิดความเจริญก้าวหน้าองงามประสบความสำเร็จด้วยความจริงใจจากภายในอันเป็นพื้นฐานจากการมีคุณธรรมจริยธรรม (Chaiyapheuk, 2007; Kunlong, 2010; Wipakthamrongkun, 2010; Lengpanich, 2001; Charoennibhonvanich, 2013) ซึ่งเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่มีความสอดคล้องกับทั้งหลักศาสนาคริสต์และหลักศาสนาพุทธในเรื่องของหลักปฏิบัติของ “ทาน” คือ การแบ่งปันผู้อื่น บำเพ็ญตนให้เป็นผู้ให้ มุ่งปกครองหรือทำงานให้ผู้อื่นได้มิใช่เอาจากผู้อื่น เอาใจใส่ อำนวยบริการ จัดสรรสงเคราะห์ อนุเคราะห์ให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์สุข ได้รับความสะดวก ปลอดภัย ตลอดจนให้การช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อน ประสบทุกข์ ให้การสนับสนุนแก่คนทำความดี “ปริจจาคะ” คือ การบำเพ็ญด้วยความเสียสละ และ “อาชชะระ” การปฏิบัติภาระด้วยความซื่อตรง คือ ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงผู้อื่น และ “อิริธระ” ไม่ปฏิบัติคลาดเคลื่อนจากธรรม คือ ประพฤติมิให้ผิดจากศาสนธรรมอันถือประโยชน์สุข ความดีงามของกลุ่มหรือสังคม และผู้อื่นเป็นที่ตั้ง สิ่งใดที่ผู้อื่นปรารถนาโดยชอบธรรมก็ไม่ขัดขืน (Kangpeng & Kunlong, 2013)

ในวัยเด็กนั้นเด็กปฐมวัยยังช่วยเหลือตนเองได้ไม่ถนัด การที่ครูปฐมวัยเข้าไปช่วยเหลือ ดูแลเด็กนั้นเป็นการแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำไปบริการซึ่งย่อมจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้น และมีบุคลิกภาพที่ดีในอนาคตซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของนักจิตวิทยาไวทก๊อตสกี แบนดูรา และอิริคสัน (Pinyoanuntapong, 2013; Bandura, 1977; Kawtrakul, 1993) ดังนั้นครูปฐมวัยจึงควรช่วยเหลือดูแลเด็กเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างเต็มตามศักยภาพ และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์จากบุคคลต่าง ๆ อาทิ ผู้บริหารและผู้ปกครองนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยชี้ให้เห็นว่า สังคมต้องการครูผู้นำที่เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก เป็นแบบอย่างที่ดี ให้อิสระเด็ก สุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา ใจ ยิ้มแย้ม เสียสละ ให้ความช่วยเหลือดูแล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (Taweepornpathomgul, 2008; Busayakanist, Wongprajoun & Poopat, 2009) แต่ที่ผ่านมาสังคมเริ่มเปลี่ยนไปด้วยภารกิจที่มากมายของครูปฐมวัย การได้รับมอบหมายงานต่าง ๆ มาก

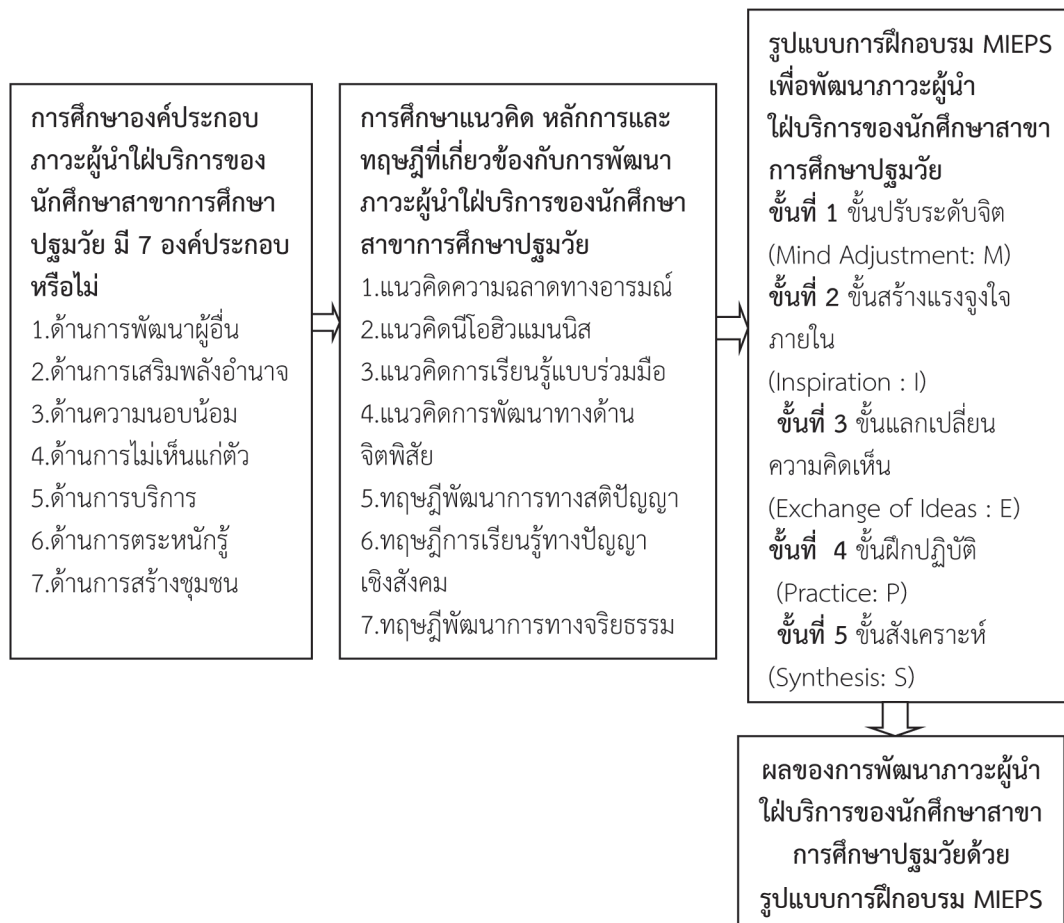
เกินไป รวมถึงปัญหาขาดความอดทน ขาดความกระตือรือร้น ขาดความรัก ขาดความทุ่มเท ขาดการอุทิศตน ขาดความศรัทธาในวิชาชีพครู ครูประพฤติดนไม่เหมาะสม ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและชุมชน ครูขาดมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและชุมชน (Chumjit, 2000; Suan Dusit Rajabhat University, 2011) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการที่ครูปฐมวัยควรได้รับการพัฒนาให้เกิดภาวะผู้นำใ้บริการในชั้นในตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำใ้บริการในมิติทางการศึกษาปฐมวัยว่ามีองค์ประกอบ มีอะไรบ้าง และพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมภาวะผู้นำใ้บริการให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในการเตรียมความพร้อมที่จะออกไปปฏิบัติการสอนในอนาคต ซึ่งที่ผ่านมายังไม่เคยมีรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมาก่อน อีกทั้งการศึกษาแนวคิดนี้มุ่งเน้นไปในการบริหารในองค์กรเป็นส่วนใหญ่ สำหรับในประเทศไทย มีงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดภาวะผู้นำใ้บริการอยู่จำนวนน้อยมาก และยังไม่พบงานวิจัยที่นำแนวคิดภาวะผู้นำใ้บริการในมิติการศึกษาปฐมวัยมาศึกษา ดังนั้นงานวิจัยนี้จะเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจต่อไปในอนาคต และรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะเป็นต้นแบบในเรื่องของการช่วยเหลือ ดูแล เด็กปฐมวัยและผู้ปกครองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS
3. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยโดยรวมและรายด้านก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วยขั้นตอนวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ และกลุ่มภาคกลางที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 842 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการ เป็นนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ และกลุ่มภาคกลาง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 572 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามที่คอมเรย์ และลี (Tabachnick & Fidell, 2001 as cited in Comrey & Lee, 1992: First Course in Factor Analysis) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ดีมาก (Very good) คือ 500 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 68 เปอร์เซ็นต์ จากประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยจึงคำนวณสัดส่วนของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 5 ของแต่ละสถาบันฯแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดังกล่าว

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยเป็นนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานำร่องครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 3 การพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำใ้บริการโดยรวมตั้งแต่ 25 เปอร์เซ็นต์ไทล์ ลงมาจำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกอบรมแบบ MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการ ส่วนกลุ่มควบคุมให้เรียนตามรายวิชาที่สาขาการศึกษาปฐมวัยกำหนด

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลองจึงต้องมีการกำหนดสถานการณ์หรือควบคุมตัวแปรบางประการ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองตามจำนวนดังกล่าวด้วยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินภาวะผู้นำไฝบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำไฝบริการ บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยข้อคำถามใน 7 องค์ประกอบหลัก 21 ตัวบ่งชี้ โดยมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความตรง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ขึ้นไป โดยรวมทั้งฉบับมีค่า IOC เท่ากับ 0.562 และดำเนินการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นความสอดคล้องภายใน โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัก ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.967 และแต่ละด้านขององค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นความสอดคล้องภายในโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้อื่น ด้านการเสริมพลังอำนาจ ด้านความนอบน้อม ด้านการไม่เห็นแก่ตัว ด้านการบริการ ด้านการตระหนักรู้ และด้านการสร้างชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.798, 0.869, 0.809, 0.870, 0.897, 0.859, 0.883 ตามลำดับ และรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำไฝบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในด้านเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาภาวะผู้นำไฝบริการ ความสอดคล้องเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรม เนื้อหา ลำดับขั้นตอน ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 สรุปว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละระยะผู้วิจัยได้คำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย โดยในทุกครั้งของการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้มีการขออนุญาตกับหน่วยงานและนักศึกษาที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลทุกครั้งเพื่อให้ได้รับความยินยอม และได้ทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าข้อมูลนั้นจะปกปิดเป็นความลับ และไม่มีการให้เปิดเผยชื่อ โดยมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำไฝบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย

1. นำแบบประเมินภาวะผู้นำไฝบริการไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบประเมินภาวะผู้นำไฝบริการฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำไฝบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย

นำรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำไฝบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปนำร่อง (pilot study) จำนวน 2 ครั้ง

ระยะที่ 3 การพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบ MIEPS

ดำเนินการทดลองโดยกำหนดให้กลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรมรูปแบบ MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ 10 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 58 ชั่วโมง และกลุ่มควบคุมให้เรียนตามรายวิชาที่สาขาการศึกษาปฐมวัยกำหนด โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ Pretest – Posttest Control Group Design (Creswell, 2003)

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T1	X1	T2
CR	T1	-	T2

- E หมายถึง กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
 C หมายถึง กลุ่มควบคุม (Control Group)
 R หมายถึง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
 T1 หมายถึง การทดสอบก่อนที่จะจัดกระทำทดลอง (Pretest)
 T2 หมายถึง การทดสอบหลังจากที่จัดกระทำทดลอง (Posttest)
 X1 หมายถึง การจัดกระทำ (Treatment) โดยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL 8.72
2. วิเคราะห์คุณภาพแบบประเมินภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยหาค่า IOC
3. วิเคราะห์ค่าอำนาจของแบบประเมินภาวะผู้นำให้บริการ โดยใช้สูตร r Item Total
4. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดสองทาง (One Between and One Within Design)
6. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way ANOVA Repeated Measure)
7. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่และการทดสอบภายหลัง (Post Hoc Test) ของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำให้บริการโดยรวมและรายองค์ประกอบก่อนทดลองและหลังทดลอง ด้วยวิธี BONFERRONI

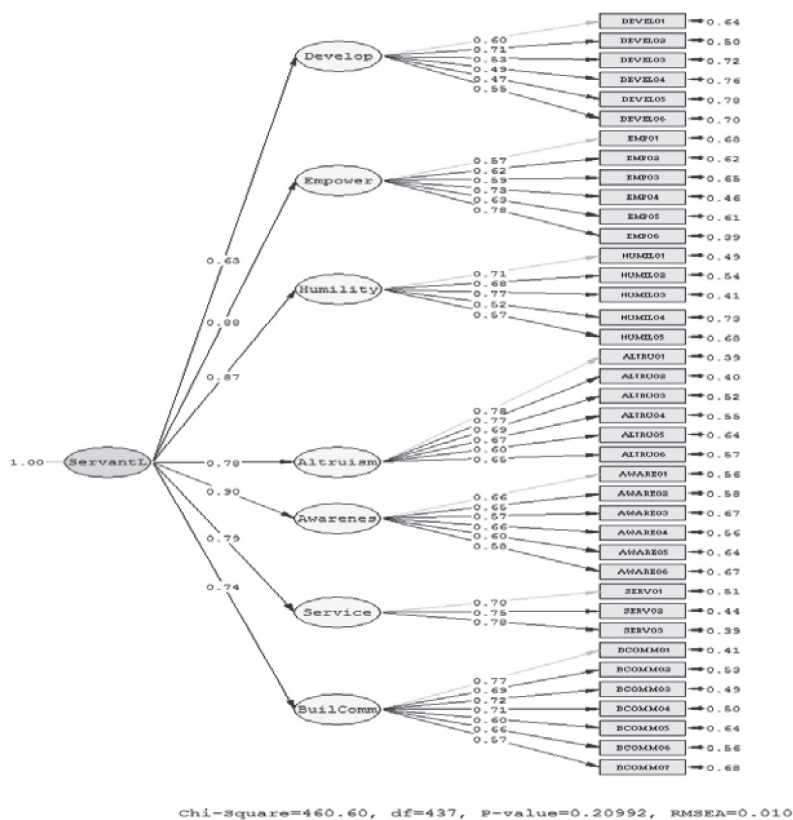
ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 (first Order) ด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมพอดีของโมเดลโครงสร้างของภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า การทดสอบความเหมาะสมพอดีของโมเดลโครงสร้างภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีค่า χ^2 เท่ากับ 483.735 คำนัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ 0.139 ดังนั้นค่า χ^2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า โมเดลโครงสร้างของผู้วิจัยมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบกับค่าไค – สแควร์ มีค่าเท่ากับ 1.790 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.0 แสดงว่า โมเดลโครงสร้างมีลักษณะเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจ (Carmines & Mclver, 1981) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิจารณาดัชนีความเหมาะสมอื่นๆ ได้แก่ ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.958 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.928 ดัชนีความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.0174 และดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประเมินค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.0113 ซึ่งมีค่าต่ำมากใกล้กับค่าศูนย์ จากดัชนีดังกล่าว แสดงว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถวัดองค์ประกอบของภาวะผู้นำใฝ่บริการได้ทั้ง 7 องค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 (Second Order) พบว่า การทดสอบความเหมาะสมพอดีของโมเดลโครงสร้างของภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีค่า χ^2 เท่ากับ 460.597 คำนัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ 0.210 ดังนั้นค่า χ^2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า โมเดลโครงสร้างของผู้วิจัยมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบกับค่าไค – สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square) มีค่าเท่ากับ 1.054 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.0 แสดงว่า โมเดลโครงสร้างมีลักษณะเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจ (Carmines & Mclver, 1981) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิจารณาดัชนีความเหมาะสมอื่นๆ ได้แก่ ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.960 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.928 ดัชนีความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้งค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.0192 และดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประเมินค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00972 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ จากดัชนีดังกล่าว แสดงว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มี 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการพัฒนาผู้อื่น องค์ประกอบด้านการเสริมพลังอำนาจ องค์ประกอบด้านความอ่อนน้อม องค์ประกอบด้านการไม่เห็นแก่ตัว องค์ประกอบด้านการบริการ องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ และองค์ประกอบด้าน

การสร้างชุมชน ซึ่งโมเดลโครงสร้างดังกล่าวมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถวัดองค์ประกอบของภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยได้ทั้ง 7 องค์ประกอบ

โดยโมเดลภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละด้านมีค่าเป็นบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งองค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ มีน้ำหนักมากที่สุดเท่ากับ 0.901 รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมพลังอำนาจ มีน้ำหนักเท่ากับ 0.877 ด้านความนอบน้อม มีน้ำหนักเท่ากับ 0.875 ด้านการบริการ มีน้ำหนักเท่ากับ 0.793 ด้านการไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำหนักเท่ากับ 0.783 ด้านการสร้างชุมชน มีน้ำหนักเท่ากับ 0.738 และด้านการพัฒนาผู้อื่น มีค่าเท่ากับ 0.632 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อถือได้ของการวัด R^2 แต่ละองค์ประกอบ มีค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่วัดในแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับสูงซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวัดองค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยได้จริง เพื่อให้เห็นความชัดเจนขององค์ประกอบของภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 ขององค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยันอันดับที่ 2 (Second Order) ขององค์ประกอบภาวะผู้นำใ้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย

2. ผลการสร้างรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขา การศึกษาปฐมวัยนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำให้บริการ คุณลักษณะ ภาวะผู้นำให้บริการ แนวทางการพัฒนาส่งเสริมภาวะผู้นำให้บริการ บทบาทและคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่ พึงประสงค์ และทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการพัฒนาผู้อื่น ด้านการเสริมพลังอำนาจ ด้านความอ่อนน้อม ด้านการไม่เห็นแก่ตัว ด้านการบริการ ด้านการตระหนักรู้ และด้านการสร้างชุมชน ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบฝึกอบรมตามแนวคิด ความฉลาดทางอารมณ์ แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดการพัฒนาทางด้าน จิตพิสัย ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา ทฤษฎี พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก และสรุปเป็นรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ให้กับนักศึกษาสาขา การศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 2) หลักการ เรียนรู้จากตัวแบบ 3) หลักการปรับมโนทัศน์ 4) หลักการปฏิสัมพันธ์ 5) หลักการลงมือกระทำ 6) หลักการ ประเมินค่า และขั้นตอนการฝึกอบรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นปรับระดับจิต (Mind Adjustment : M) เป็นขั้นตอนที่วิทยากรจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อให้ นักศึกษาปรับระดับจิตใจของตนเองให้มีทักษะทาง อารมณ์ซึ่งจะเป็นปัจจัยพื้นฐานให้นักศึกษาเกิดสมรรถนะทางสังคมเรื่องการสร้างและรักษาสัมพันธ์กับ เด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง อันประกอบด้วย การตระหนักรู้ความรู้สึก ความต้องการและความห่วงใย มีจิตใจ มุ่งบริการและตอบสนองความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง โดยผ่านการฟังเพลง การทำสมาธิ และการใส่ ภาพพจน์เชิงบวกของตนเองจากวิทยากร ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแรงจูงใจภายใน (Inspiration: I) เป็นขั้นตอนที่ วิทยากรจัดประสบการณ์ให้นักศึกษา เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้จากภายในผ่านตัวแบบที่มีภาวะผู้นำให้บริการ โดยผ่านกิจกรรมการฟังบรรยาย ดูวิดีโอทัศน์ หรือรูปภาพ ขั้นที่ 3 ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Exchange of Ideas: E) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับ จากตัวแบบ เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การปรับมโนทัศน์ สรุปข้อคิดเห็น และแนวทางปฏิบัติตน ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice : P) เป็นขั้นตอนที่นักศึกษานำประสบการณ์ที่ได้รับ จากชั้นสร้างแรงจูงใจภายใน และขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไปใช้ในการลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน และการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีภาวะผู้นำให้บริการ โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม ย่อยๆ กลุ่มละ 4 - 5 คน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และขั้นที่ 5 ขั้นสังเคราะห์ (Synthesis : S) เป็นขั้นตอนที่นักศึกษากับวิทยากรร่วมกันสรุปผลและสะท้อนการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึก อบรม และการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อนำไปสู่การประเมินค่าประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากการปฏิบัติร่วมกัน และปรับมโนทัศน์ในการปฏิบัติตน โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจจากการนำเสนอ หน้าชั้นเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่อไปในอนาคต ต่อมา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบทั้งในด้านเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้ และ การพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 สรุปว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ไปทดลองนำร่อง (pilot

study) กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง 2 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรม เนื้อหา ลำดับขั้นตอน ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และ นำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน สามารถนำไปพัฒนาภาวะผู้นำเฝ้าบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยได้กับกลุ่มทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง โดยก่อนอบรมผู้วิจัยให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองทำแบบประเมินภาวะผู้นำเฝ้าบริการก่อนการทดลอง (Pretest) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ 10 ครั้ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 58 ชั่วโมง จำนวน 7 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเฝ้าบริการ หน่วยที่ 2 คุรุพัฒน์เปิดใจเฝ้าบริการ หน่วยที่ 3 ทำงานด้วยความรอบน้อม หน่วยที่ 4 พร้อมใจเสียสละ หน่วยที่ 5 เสริมพลังทางบวกอย่างสร้างสรรค์ หน่วยที่ 6 ตั้งมั่นสานสัมพันธ์ผู้ปกครอง และหน่วยที่ 7 ทดลองนำภาวะผู้นำเฝ้าบริการมาประยุกต์ใช้ ซึ่งแต่ละหน่วยจะฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบไปด้วย 6 หลักการ และ 5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น โดยในการอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเฝ้าบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยนั้นผู้วิจัยเป็นวิทยากรเองทุกขั้นตอน ส่วนกลุ่มควบคุมให้เรียนตามรายวิชาที่สาขาการศึกษาปฐมวัยกำหนด และเมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยประเมินภาวะผู้นำเฝ้าบริการหลังการทดลอง (Posttest) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบประเมินภาวะผู้นำเฝ้าบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยอีกครั้ง

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเฝ้าบริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านที่วัดก่อนและวัดหลังทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตารางที่ 1 ตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างขององค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในแต่ละด้าน จากการวัดก่อนทดลองและหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

ภาวะผู้นำให้บริการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ผลต่าง		t	df	Sig.
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD			
ด้านการพัฒนาผู้อื่น	3.38	0.71	4.67	0.25	1.28	0.73	6.08	11	.000
ด้านการเสริมพลังอำนาจ	3.52	0.89	4.85	0.17	1.32	0.83	5.53	11	.000
ด้านความอ่อนน้อม	3.49	0.89	4.73	0.16	1.24	0.82	5.26	11	.000
ด้านการไม่เห็นแก่ตัว	2.99	0.98	4.82	0.18	1.83	0.92	6.89	11	.000
ด้านการบริการ	3.18	0.81	4.82	0.18	1.64	0.82	6.96	11	.000
ด้านการตระหนักรู้	3.07	0.85	4.87	0.14	1.80	0.88	7.07	11	.000
ด้านการสร้างชุมชน	3.11	0.71	4.88	0.15	1.77	0.69	8.86	11	.000
โดยรวม	3.27	0.74	4.80	0.10	1.53	0.70	7.55	11	.000

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการทดลองนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยของกลุ่มทดลองมีภาวะผู้นำให้บริการโดยรวมสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างขององค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในแต่ละด้าน จากการวัดก่อนทดลองและหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

ภาวะผู้นำให้บริการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ผลต่าง		t	df	Sig.
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD			
ด้านการพัฒนาผู้อื่น	3.83	0.40	3.63	0.60	0.20	0.56	1.24	11	.241
ด้านการเสริมพลังอำนาจ	3.57	0.38	3.47	0.47	0.11	0.43	0.86	11	.408
ด้านความอ่อนน้อม	3.45	0.23	3.63	0.36	0.18	0.22	2.88	11	.015
ด้านการไม่เห็นแก่ตัว	3.73	0.50	3.57	0.62	0.16	0.42	1.29	11	.224
ด้านการบริการ	3.47	0.50	3.49	0.55	0.02	0.38	0.14	11	.895
ด้านการตระหนักรู้	3.54	0.50	3.47	0.45	0.07	0.37	0.66	11	.521
ด้านการสร้างชุมชน	3.54	0.58	3.53	0.43	0.01	0.39	0.09	11	.931
โดยรวม	3.57	0.36	3.55	0.44	0.03	0.24	0.39	11	.707

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังการทดลองนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยของกลุ่มควบคุมมีภาวะผู้นำให้บริการโดยรวมไม่แตกต่างจากก่อนทดลอง

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ภาวะผู้นำให้บริการ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	df	Sig.
	Mean	SD	Mean	SD			
ด้านการพัฒนาผู้อื่น	4.67	0.25	3.63	0.60	5.55	22	.000
ด้านการเสริมพลังอำนาจ	4.85	0.17	3.47	0.47	9.66	22	.000
ด้านความนอบน้อม	4.73	0.16	3.63	0.36	9.71	22	.000
ด้านการไม่เห็นแก่ตัว	4.82	0.18	3.57	0.62	6.67	22	.000
ด้านการบริการ	4.82	0.18	3.49	0.55	7.98	22	.000
ด้านการตระหนักรู้	4.87	0.14	3.47	0.45	10.21	22	.000
ด้านการสร้างชุมชน	4.88	0.15	3.53	0.43	10.39	22	.000
โดยรวม	4.80	0.10	3.55	0.44	9.62	22	.000

จากตารางที่ 3 พบว่า หลังการทดลองนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยของกลุ่มทดลองมีภาวะผู้นำให้บริการโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในครั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่า แบบประเมินภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบซึ่งสามารถวัดภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยได้ โดยภาวะผู้นำให้บริการเป็นเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องแสดงออกผ่านทางจิตใจ ดังที่ Bender (1997) กล่าวว่า ภาวะผู้นำให้บริการต้องเริ่มต้นจากภายในซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่ง หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบดูแล เอาใจใส่ผู้อื่น ไม่แบ่งแยกและมีความสุภาพอ่อนน้อม ประกอบด้วยองค์ประกอบที่หลากหลาย จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีองค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่นักวิชาการกล่าวมา องค์ประกอบทั้ง 7 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการพัฒนาผู้อื่น หมายถึง การจัดกิจกรรมตามความถนัด เป็นตัวอย่างที่ดี สร้างแรงจูงใจให้กับเด็กปฐมวัย ด้านการเสริมพลังอำนาจ หมายถึง การสัมผัสโอบกอด พุดชมเชย ให้กำลังใจให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ด้านความนอบน้อม หมายถึง การแสดงท่าทางสุภาพน้อมนวล พุดจาไพเราะ ปลอบโยน เมื่อเด็กเป็นทุกข์ ด้านการไม่เห็นแก่ตัว หมายถึง มาปฏิบัติงานในวันหยุด ปฏิบัติงานอื่นนอกเหนืองานสอน นำสิ่งใหม่มาสอน ด้านการบริการ หมายถึง การเป็นผู้มีความอดทน ช่วยเหลือ ดูแลเด็กอย่างเท่าเทียมกัน ด้านการตระหนักรู้ หมายถึง การเข้าใจตนเอง เข้าใจธรรมชาติของเด็ก เอาใจใส่เด็ก และด้านการสร้างชุมชน หมายถึง การพูดคุยกับผู้ปกครอง รับฟังผู้ปกครอง ให้ความรู้ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยดังที่ Pinyoanuntapong (2013c) กล่าวว่า ครูปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่สำคัญใน

การให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้คำแนะนำเด็ก นอกจากนั้นครูปฐมวัยยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็กในการช่วยเหลือเด็กทั้งการให้ความรู้และการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อที่จะสามารถเตรียมเด็กให้มีชีวิตในโลกภายนอกได้ อีกทั้งยังช่วยให้เด็กเข้าใจบทบาทและคุณงามความดีอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยหลังทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำใฝ่บริการโดยรวมของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมหลังทดลองเท่ากับ 4.80 และค่าเฉลี่ยโดยรวมกลุ่มควบคุมหลังทดลองเท่ากับ 3.55 และพบว่า นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยกลุ่มทดลองมีระดับภาวะผู้นำใฝ่บริการทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการได้จริง เนื่องจากรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เป็นรูปแบบการฝึกอบรมที่มีขั้นตอนการฝึกอบรมที่เริ่มต้นพัฒนาจากภายในสู่ภายนอก ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นปรับระดับจิต (Mind Adjustment: M) ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแรงจูงใจภายใน (Inspiration: I) ขั้นที่ 3 ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Exchange of Ideas: E) ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice: P) ขั้นที่ 5 ขั้นสังเคราะห์ (Synthesis: S) โดยกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการทั้งหมด 7 หน่วย สำหรับกิจกรรมในการฝึกอบรม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีศึกษา เกม การบรรยาย ซึ่งทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนตนเองให้เกิดภาวะผู้นำใฝ่บริการอย่างครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำใฝ่บริการได้ ดังที่ Jullasub (1999) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ทักษะและความชำนาญการ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) เพื่อยกมาตรฐานการปฏิบัติให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นและทำให้บุคคลมีความก้าวหน้าในงาน ซึ่งสอดคล้องกับเรสเคนส์ (Reskens, 1960) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยว่า มีผลต่อการดำเนินชีวิตเมื่อออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้วอย่างไรบ้าง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่จบจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากให้ข้อสนับสนุนอย่างมั่นใจว่าคุณค่าของประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิต เนื้อหากระบวนวิชาทั้งแบบมีหน่วยกิตและแบบไม่มีหน่วยกิต จะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำ ดังนั้นการฝึกอบรมนักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำ และการส่งเสริมนักศึกษาให้ทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำจะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติจากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง (Kajornsilp, 1995) และการพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการอาจดำเนินการโดยการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำใฝ่บริการไปพร้อมกับการดำเนินการจัดกิจกรรมตามปกติ ดังที่ Euapheua (1994) ได้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำและด้านการทำงานเป็นกลุ่มสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรและ

การประเมินผล พบว่าผลสัมฤทธิ์และเจตคติของการทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก สำหรับการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS นั้นเป็นการพัฒนาให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยได้เรียนรู้จากการปรับระดับจิตผ่านการฟังเพลง ทำสมาธิและการใส่ภาพพจน์ข้อมูลเชิงบวกเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาชีพครูปฐมวัยกับการมีภาวะผู้นำใฝ่บริการ เพื่อเตรียมความพร้อมจิตใจให้เป็นผู้ใฝ่บริการ สร้างแรงจูงใจภายในผ่านการเรียนรู้และสังเกตจากตัวแบบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการพูดคุยถึงข้อดีข้อเสียของตัวแบบฝึกปฏิบัติผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน สังเคราะห์ด้วยการร่วมกันสรุปและเชื่อมโยงความรู้นำไปสู่การประยุกต์ใช้ ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการให้เกิดขึ้นในตนเองและสามารถนำไปใช้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้จริง สำหรับกลุ่มควบคุมที่มีภาวะผู้นำใฝ่บริการด้านความนอบน้อมเพิ่มขึ้นหลังทดลองนั้นอาจเกิดจากการที่นักศึกษาถูกหล่อหลอมจากสถาบันฯ ที่ผลิตครูผ่านการเห็นตัวอย่างความนอบน้อมจากครู อาจารย์ในสถาบันฯ หรือรุ่นพี่รุ่นน้องในสถาบันฯ จึงทำให้นักศึกษามีภาวะผู้นำใฝ่บริการด้านความนอบน้อมเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมรูปแบบ MIEPS ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาองค์ประกอบและการพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. รูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยก่อนที่อาจารย์ในสาขาการศึกษาปฐมวัยจะนำไปใช้ควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจในทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบการฝึกอบรมเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถใช้รูปแบบการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้ที่จะนำรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยไปใช้ควรจัดฝึกอบรมก่อนนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยออกทดลองปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษามีจิตใจใฝ่บริการ พร้อมทั้งดูแลและช่วยเหลือเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง
3. การนำรูปแบบการฝึกอบรม MIEPS เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยไปใช้อาจารย์ผู้สอนสามารถนำไปบูรณาการในรายวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น วิชาบุคลิกภาพและสมรรถนะของครูปฐมวัย วิชาชีพครูปฐมวัย ฯลฯ หรือเป็นการจัดอบรมหลักก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
4. การประเมินภาวะผู้นำใฝ่บริการด้วยแบบประเมินภาวะผู้นำใฝ่บริการของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยในครั้งต่อไปสามารถประเมินด้วยวิธีการอื่น ๆ ประกอบการประเมิน เช่น วิธีการสังเกต หรือสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ผลของระดับภาวะผู้นำใฝ่บริการที่มีความแม่นยำและมีคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

5. การศึกษาครั้งต่อไปควรทำวิจัยการพัฒนภาวะผู้นำให้บริการให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาอื่นๆ

6. การศึกษาครั้งต่อไปควรทำวิจัยการพัฒนภาวะผู้นำให้บริการให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาปฐมวัย เช่น ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ครูอนุบาล ฯลฯ

References

- Bandura, A. (1977). Self-Efficacy : Toward a unifying theory of behavior change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bender, P.U. (1997). *Leadership From Within*. Toronto, ON : Stoddart.
- Busayakanist, K. Wongprajoun, N. & Poopat K. (2009). *The Early Childhood Teacher's Characteristics Required by Private Schools*. (Master 's thesis). Suan Dusit Rajabhat University, Bangkok. (in Thai)
- Chaiyapheuk, B. (2007). *A Study of servant Leadership Characteristics and School Climate of Infant Jesus Sister School*. (Master's Project). Srinakharinwirot University, Bangkok .(in Thai)
- Charoennibhonvanich, S. (2013). *Factors Affecting Servant Leadership of General Education Private School Administrators in Bangkok*. (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. (in Thai)
- Chumjit, Y. (2000). *Self actualization for teacher*. Bangkok : Odianstore Publishing House.(in Thai)
- Chutikorn, L. (1993). *Administration of Early Childhood Education Institutions*. Nonthaburi : Sukhothaimathirath Publishing House. (in Thai)
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). A : First course in factor analysis. Retrieved July 28, 2009, from [http : //books.google.com /books](http://books.google.com/books).
- Cresswell, J.W. (2003). *Research Design : Qualitative, Quantitative, and mixed methods approaches*. 2th ed. Thousand Oak : Sage Publication.
- Daft , R. L. (1999). *Leadership Theory and Practice*. Florida : The Dryden Press.
- Euapheua, E. (1994). *A Development of Training Program to Enchanqe Leadership and Teamwork Characteristics for Ramkhamheang University Students*. (Doctoral's dissertation). Srinakharinwirot University. Bangkok. (in Thai)

- Greenleaf, R. K. (1970). *The servant as a leader*. Indianapolis, Illinois : The Robert K. Greenleaf Center.
- Jullasub, N. (1999). *Academic of Training*. 3rded. Taksin University : n.p. (no place) (in Thai)
- Kajornsilp, S. (1995). *New Visions of Student Affairs 2 : Development of Students*. Bangkok : Kasembandit University Printing House. (in Thai)
- Kawtrakul, S. (1993). *Educational Psychology*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Kunlong, S. (2010). *Development Strategy of Servant Leadership of Executives of Rajabhat Universities in the Northeast*. (Doctoral's dissertation). Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the royal patronage, Bangkok . (in Thai)
- Kangpeng, S. & Kunlong, S. (2013). *Servant Leadership in Organization : Concept Theory and Research*. Khonkaen: Klangnanawidthaya. (in Thai)
- Lengpanich, J. (2001). *A Structural Equation Model of Servant Leadership for Basic School Administrators*. (Doctoral's dissertation). Khonkaen University, Khonkaen. (in Thai)
- Masjaras, T. (1999). *Teacher Professional*. Bangkok: n.p.(no place). (in Thai)
- Pinyoanuntapong, S. (2010). *ECED 201 Early Childhood Education. The Projects between Suan Dusit Rajabhat University with Local Government Organization*. Bangkok : n.p. (no place). (in Thai)
- _____. (1998). *Concept through practice :The ways to experience for young children*. Bangkok : Duangkamol Publishing. (in Thai)
- _____. (2013a). *Evaluate and New Assessment : Young Children*. Bangkok : U-Pad Inter Publishing. (in Thai)
- _____. (2013b). A Model for Promoting the Development of Basic Dharma Traits in Preschool Children. *Asia – Pacific Journal of Research in Early Childhood education*, 7(3), 45-67.
- _____. (2013c). *The Development of Thai Early Childhood Education Curriculum to Promote Desirable Characteristics of Preschool Children*. In Social and Behavioral Sciences Symposium, 4th International Science, Social Science, Engineering and Energy Conference 2012 (I-SEEC 2012), V.8. pp.321-327. Elsevier Ltd.

- Reskens, R. W. (1960). Relationship between Leadership Participation in College and After College, *The Personal and Guidance Journal*. 34.
- Suan Dusit Rajabhat University. (2011). *Bachelor of Education Program in Early Childhood Education (5 –Year Curriculum)*. Bangkok : n.p.(no place). (in Thai)
- Taweepornpathomgul, N. (2008). *Desirable Characteristic of Kindergarten Teachers as Perceived By Administrations and Parent in Bangkok Metropolis*. (Doctoral's dissertation). Chulalongkorn University, Bangkok. (in Thai)
- Yukl, G. (2002). *Leadership in Organizations*. 5thed. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Wipakthamrongkun, A. (2010). *A Study of servant Leadership Characteristics of the Administrators of The School in St. Gabriel's Foundation*. (Master's thesis). Srinakharinwirot University. Bangkok. (in Thai)

คณะผู้เขียน

นางจุฬินจิพา นพคุณ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร 10110
e-mail : chulin30@hotmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร 10110
e-mail : sspinpong@hotmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิโรจน์ ผลพันธิน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
e-mail : sirote_pho@dusit.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์

สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250
e-mail : bpinpong@hotmail.com